

УДК 616.89+159.99

## ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ЕМОЦІЙНИХ ПОРУШЕННЯХ ЛЮДИНИ

**Пугач Єлізавета Олексіївна**

заступник директора з медичної частини  
та організаційно-методичній роботі  
ДЗ «Науково-практичний медичний  
реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України»  
м. Костянтинівка Донецької області, Україна

**Костюкова Ольга Миколаївна**

завідувачка організаційно-методичним відділом  
ДЗ «Науково-практичний медичний  
реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України»  
м. Костянтинівка Донецької області, Україна

**Анотація:** Реабілітацію необхідно розглядати як комплексну систему об'єктивізації стану людини чи дитини з урахуванням усього спектру факторів формування психологічних проблем особистості та соматичної патології.

В реабілітації емоційних порушень засоби медичної реабілітації направлені на максимальне відновлення фізіологічних функцій організму, розвиток компенсаторних та замісних пристосувань, корекцію психічного стану пацієнтів, формування їх ставлення до лікування та виконання реабілітаційних заходів, створення умов для психологічної адаптації хворих до зміненої внаслідок хвороби життєвої ситуації. У комплексній терапії, поряд із сучасними методами медикаментозного лікування, широко використовується механотерапія, масаж, лікувальна фізкультура, фізіотерапія, психотерапія та психокорекція.

**Ключові слова:** емоційні порушення людини, організація реабілітаційного процесу, медико-психологічна допомога.

Сучасне суспільство висуває до особистості підвищені вимоги, пригнічує й утискає її права, викликає сильні, без кінця повторювані негативні емоції загрози, страху і безпорадності, а також роздратування і досаду, які, зі свого боку, викликають в організмі стани активації (хронічної соціоемоційний дистрес) [1].

Внутрішньополітична та соціально-економічна напруженість в Україні, воєнний конфлікт на Сході України та пандемія COVID-19, яка охопила увесь світ, а також негативний інформаційно-психологічний вплив провокують значні зрушення в психоемоційному стані людини.

Психотравмуючі події навантажують психічні, фізіологічні та адаптаційні можливості дорослої людини, а у дитячому віці, коли механізми недостатньо ще сформовані, – подібні навантаження стають справжнім випробуванням на міцність [2].

Коли в послідовному процесі: діагностика-лікування-реабілітація вирішено завдання збереження життя і функцій уражених органів і тканин, на перший план виступає реабілітація хворого.

На сьогодні нагальною потребою для України є розвиток високоспеціалізованої медичної реабілітаційної та медико-психологічної допомоги учасникам бойових дій, внутрішньо переміщеним особам, дорослому населенню зони ООС, особливо дітям та підліткам, які зазнали психологічного насилля внаслідок бойових дій, зокрема ті, які відчують тривогу, страхи та тривале психоемоційне напруження, що зображується на фізичному та психічному стані дітей [3].

Багато професіоналів у сфері психічного здоров'я визнають необхідність доповнення існуючих лікувальних стратегій реабілітаційним підходом [4].

Поряд з реабілітацією проявляється роль абілітації, що передбачає навчання людини методам вирішення виникаючих зі здоров'ям проблем, вдаючись до допомоги фахівця в області медичних інформаційних технологій [1].

Модель реабілітаційно-оздоровчого центру для контингенту, який потребує психічної реабілітації, теоретично обґрунтована в докторській дисертації

Панченко О.А. та практично реалізована у Державному закладі «Науково-практичний медичний реабілітаційно-діагностичний центр МОЗ України».

### **Основні цілі реабілітаційного процесу:**

- поліпшення якості життя психічно хворих;
- надання допомоги психічно хворим в реалізації життєвого потенціалу.

### **Основні принципи реабілітації:**

- інформаційна підготовка населення до пізнання фізичних функцій організму;
- оптимізація здорової поведінки, спрямованої на запобігання психічних розладів;
- система психологічної безпеки особистості з запобігання стрессогенної дії факторів середовища;
- нівелювання факторів екології проживання;
- адаптація особистості до екстремальних умов трудової діяльності;
- підвищення працездатності осіб з невротичними реакціями та адаптація їх до нових умов існування;
- формування культурних сімейних традицій, спрямованих на підтримку психолого-психіатричного балансу;
- підвищення залежності пацієнта від реабілітаційної програми, спрямованої на підвищення ступеню його незалежного функціонування;
- активне залучення в соціально-значущі інституції з метою компенсації психолого-психіатричного дефекту;
- соціальна підтримка втручань в рейтинг пацієнта та організація оточення в його підтримку;
- зниження рівня інвалідизації та психопатизації населення;
- корекція антисоціальної спрямованості дій і девіантної поведінки;
- формування соціально-значущих і досяжних цінностей шляхом доказової медицини, функціональних можливостей здорової поведінки [4].

Здійснення реабілітаційних заходів покращує якість життя хворих, що включає оцінку хворими свого фізичного, психічного і соціального благополуччя [5].

### **Основними складовими ефективної реабілітації є:**

- безперервність;
- висока кваліфікація спеціалістів, які працюють за бригадним принципом організації роботи;
- компетентність;
- індивідуальність реабілітаційних програм;
- комплексний підхід.

### **Відправним моментом у плануванні програми відновлювального лікування служить реабілітаційний діагноз, який складається із:**

- клініко-функціонального діагнозу;
- індивідуально-типологічних особливостей хворого;
- характеристики порушень звичної життєдіяльності та психологічної характеристики.

Ефективність реабілітаційних заходів повинна оцінюватися за результатами психологічної адаптації та соціальної інтеграції.

В реабілітації використовуються поетапно реконструктивний і профілактичний принципи, динамічна система спостереження та реабілітації хворих з психоемоційними порушеннями [6].

Реабілітацію необхідно розглядати як комплексну систему, яка дозволяє об'єктивізувати стан соматичного і психічного здоров'я людини, містить психодіагностичні, лабораторні дослідження, ультрасонографію, функціональні дослідження з використанням сучасних апаратно-програмних комплексів, інноваційні методи ендоскопічної діагностики, висококваліфіковану допомогу з використанням телемедичних технологій.

Найбільш оптимальною формою організації реабілітаційного процесу є бригадний принцип організації допомоги, який передбачає диференційований індивідуальний характер реабілітаційних заходів, тобто пряму залежність реабілітації від нозологічної форми, характеру перебігу та клінічних проявів основного захворювання. Водночас, застосовується принцип комплексності реабілітації, який передбачає поряд з лікуванням наявного у хворого основного

захворювання здійснення реабілітаційних програм і методик з використанням усіх реабілітаційних засобів [7-8].

До складу мультидисциплінарної реабілітаційної бригади входять фахівці за наступними спеціальностями: психіатр, практичний психолог, психотерапевт, терапевт, фізіотерапевт, педіатр, кардіолог, невролог, ендокринолог, отоларинголог та ін.

Розробка індивідуальної програми реабілітації дитини вимагає зваженого консолідованого підходу фахівців різних напрямків, а саме: медичних працівників (педіатрів, кардіоревматологів, психотерапевтів, фізіотерапевтів, лікарів-психіатрів), психологів, логопедів, педагогів, реабілітологів і дефектологів із залученням батьків.

Медико-психологічна реабілітація повинна включати пов'язані між собою наступні засоби реабілітації:

фізіотерапевтичне лікування (електростимуляція, електрофорез лікарськими засобами, електросон, динамічна електронейростимуляція, загальна екстремальна аерокріотерапія, гідротерапія, внутрішньовенне лазерне опромінення крові, лікувальна фізкультура, масаж);

психотерапію (довільне м'язове розслаблення по Джекобсону, когнітивно-поведінкова психотерапія, психодинамічна психотерапія, гіпнопсихотерапія);

медикаментозне лікування (антидепресанти, транквілізатори, нейролептики, ноотропи, загальнозміцнювальні лікарські засоби).

Запропонована система організації реабілітаційної допомоги дозволяє охопити сучасною високоспеціалізованою та високотехнологічною реабілітацією людей з емоційними порушеннями та запобігти тривалій непрацездатності або стійкому зниженню соціально-побутової активності та інвалідності.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Актуальные проблемы реабилитации и абилитации. / А.В. Пидаев, И.И. Кутько, О.А. Панченко // *Реабилитация и абилитация человека. Интегративно-информационные технологии: сб. науч. работ* / Под ред. проф. О.А. Панченко – Киев: КВИЦ, 2004. – 8-18 с.
  2. Кутько И.И. Актуальные проблемы реабилитации на современном этапе /И.И. Кутько, О.А. Панченко // *Вісник психіатрії та психофармакотерапії*. – 2005. – №1 (7). – С. 9-11.
  3. Кабанцева А.В. Психологическая устойчивость ребенка в условиях информационных вызовов / А.В. Кабанцева // *Теорія та практика сучасної психології*. – Запорожье. – Вип.2. – 2017. – С. 38-42.
  4. Реабилитация и абилитация человека. Интегративно-информационные технологии: Сборник научных работ / Под ред. Казакова В. Н. *Реабилитационное направление в охране психического здоровья нации. А.Н. Орда, О.А. Панченко* – Киев: КВИЦ, 2004. – 19-22 с.
  5. Панченко О. А. Социально-стрессовые расстройства: мирное население в эпицентре военных действий / О. А. Панченко. И. И. Кутько, Н. А. Зайцева // *Новости медицины и фармации в Украине*. – 2014. – № 15 (509). – С. 6.
  6. Панченко О.А. Система реабилитационных мероприятий лиц пожилого и старческого возраста с когнитивными нарушениями / О.А. Панченко, Л.В. Панченко, Т.Э. Чумак // *Архів психіатрії*. – 2013. – Т. 19, №3 (74). – С. 114-115.
  7. Кутько И.И., Панченко О.А. Психофизиологическая оценка сосудистых расстройств // *Український медичний альманах*. – 2004. – Вип. 4. – С. 64-65.
- Панченко О.А. Применение информационных технологий в современной реабилитологии / О.А. Панченко, О.П. Минцер. – К.: КВИЦ, 2013. – 136 с.: ил.

**SCI-CONF.COM.UA**

# **DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE**



**ABSTRACTS OF IX INTERNATIONAL  
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE  
MAY 13-15, 2020**

**VANCOUVER  
2020**

# **DYNAMICS OF THE DEVELOPMENT OF WORLD SCIENCE**

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Vancouver, Canada

13-15 May 2020

**Vancouver, Canada**

**2020**



**UDC 001.1**  
**BBK 87**

The 9<sup>th</sup> International scientific and practical conference “Dynamics of the development of world science” (May 13-15, 2020) Perfect Publishing, Vancouver, Canada. 2020. 1142 p.

**ISBN 978-1-4879-3791-1**

The recommended citation for this publication is:

*Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Dynamics of the development of world science. Abstracts of the 9th International scientific and practical conference. Perfect Publishing. Vancouver, Canada. 2020. Pp. 21-27. URL: <http://sci-conf.com.ua>.*

**Editor**

**Komarytskyy M.L.**

*Ph.D. in Economics, Associate Professor*

**Editorial board**

Ambrish Chandra, FIEEE, University of Quebec,  
Canada

Zhizhang (David) Chen, FIEEE, Dalhousie University,  
Canada

Hossam Gaber, University of Ontario Institute of  
Technology, Canada

Xiaolin Wang, University of Tasmania, Australia

Jessica Zhou, Nanyang Technological University,  
Singapore

S Jamshid Mousavi, University of Waterloo, Canada

Harish Kumar R. N., Deakin University, Australia

Lin Ma, The University of Sheffield, UK

Ryuji Matsuhashi, The University of Tokyo, Japan

Chong Wen Tong, University of Malaya, Malaysia

Farhad Shahnia, Murdoch University, Australia

Ramesh Singh, University of Malaya, Malaysia

Torben Mikkelsen, Technical University of Denmark,  
Denmark

Miguel Edgar Morales Udaeta, GEPEA/EPUSP, Brazil

Rami Elemam, IAEA, Austria

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

**e-mail: [vancouver@sci-conf.com.ua](mailto:vancouver@sci-conf.com.ua)**

**homepage: <http://sci-conf.com.ua/>**

©2020 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2020 Perfect Publishing ®

©2020 Authors of the articles

123. **Попович Л. М.** 855  
МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ОПОРНИМ ЗАКЛАДОМ  
ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.
124. **Процюк В. В., Васильчишин Я. М., Васюк В. Л.** 860  
ЗАСТОСУВАННЯМ ПРЕС-ФОРМ ДЛЯ ІНТРАОПЕРАЦІЙНОГО  
ВИГОТОВЛЕННЯ СПЕЙСЕРІВ ПРИ СЕПТИЧНІЙ  
НЕСТАБІЛЬНОСТІ КОМПОНЕНТІВ ЕНДОПРОТЕЗА  
КУЛЬШОВОГО СУГЛОБА.
125. **Пугач Є. О., Костюкова О. М.** 876  
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕАБІЛІТАЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ  
ПРИ ЕМОЦІЙНИХ ПОРУШЕННЯХ ЛЮДИНИ.
126. **Пушкар Т. М., Лугін А. О.** 882  
ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОГО МЕДІА-  
ДИСКУРСУ.
127. **Раджанова Ф. А., Закиров Б. Б., Кабулова Г. У.** 891  
СИМВОЛИЧЕСКАЯ ОБРАЗНОСТЬ В ПРОЗЕ НАЗАРА  
ЭШАНКУЛА.
128. **Радченко С. М.** 897  
НЕЙРОФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ СТИГМЫ СОСУДИСТОЙ  
ПАТОЛОГИИ ГОЛОВНОГО МОЗГА.
129. **Рибалка Н. В.** 904  
СПОСОБИ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МОВНИХ НАВИЧОК ДЛЯ  
ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ.
130. **Рудич О. О., Степаненко Н. С., Олійник С. П., Палеха О. М.,  
Стиркіна Ю. С.** 912  
ТРАДИЦІЙНІ СВЯТА АНГЛОМОВНОГО СОЦІУМУ ЯК ЧИННИК  
ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ.
131. **Самсонова О. О., Чорна Г. В.** 918  
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ  
ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЯК  
НАУКОВА ПРОБЛЕМА.
132. **Свір Н. В., Пахомова А. Д.** 923  
ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧИХ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ З ГЕОГРАФІЇ  
ДЛЯ 7-ГО КЛАСУ.
133. **Сливка В. І., Сливка А. В.** 928  
ЗМІНИ РЕГУЛЯЦІЇ ПРОЦЕСІВ ЗГОРТАННЯ КРОВІ І  
ФІБРИНОЛІЗУ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ЛЕГЕНЬ.
134. **Сисоєва В. П., Малихіна А. А.** 936  
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КВАЛІФІКАЦІЇ ЗЛОЧИНІВ У СФЕРІ  
ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН,  
ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ.
135. **Сичова А. О.** 942  
АНТИПОЛІТИКА: ОСОБЛИВОСТІ НОВОГО ДИСКУРСУ В  
ПОЛІТИЧНОМУ СЕКТОРІ.